

математик – той, хто помічає аналогії теорій; але можна собі уявити й такого, хто між аналогіями бачить аналогії [7].

Бернуллі знайшов ключик до розв'язання багатьох проблем в багатьох наукових напрямках: у фізиці, арифметиці, геометрії, теорії ймовірностей, статистиці, варіаційному численні, теорії рядів, тому його праці – великий скарб у науковій спадщині людства.

Список використаних джерел:

1. Бородин А.И., Бугай А.С. Биографический словарь деятелей в области математики. – К.: Радянська школа, 1979. – 607 с.
2. Інтернет-видання «Calendate.com.ua». URL: <http://calendate.com.ua/person/2554>
3. Інтернет-видання «Uk.wikipedia.org». URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_об%27єктів,_названих_на_честь_Якоба_Бернуллі
4. Інтернет-видання «Web.posibnyky.vntu.edu.ua». URL: web.posibnyky.vntu.edu.ua/fitki/4tichinska_teoriya_jmovirnostej/52.htm
5. Інтернет-видання «Uk.wikipedia.org». URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Історія_теорії_ймовірності#»Мистецтво_припущень»_Якоба_Бернуллі
6. Інтернет-видання «Uk.wikipedia.org». URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Якоб_Бернуллі
7. Інтернет-видання «Westudymath.com». URL: <http://westudymath.com/?p=1116>

Чікалов В.А.

студент,

*Коледж Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича*

АБРАХАМ ДЕ МУАВР – ЖИТТЯ ТА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Історія життя – Абрахам де Муавр

Абрахам де Муавр народився у місті Вітрі-ле-Франсуа, який знаходиться на півдорозі між Парижем і Ненсі, де його батько працював хірургом. Сім'я, звичайно, не була добре забезпечена фінансово, але стабільний дохід означав, що вони не можуть бути описані як бідні. Батьки Де Муавра були протестантами, але він вперше відвідував католицьку школу християнських братів у Вітрі, яка була толерантною школою, особливо з урахуванням релігійної напруженості у Франції в цей час. Коли йому виповнилося одинадцять років, його батьки відправили його в протестантську академію в Седані, де він провів чотири роки вивчення грецької мови під Дю Рондель.

Через релігійні дискримінації Абрахам де Муавр був змушений переїхати, пізніше він вивчав логіку в Сомюр до 1684 року. Хоча математика не була частиною курсу, який він вивчав, де Муавр читав математичні тексти в його власного часу. До цього часу батьки де Муавра поїхали жити у Парижі так йому було природне для нього щоб поїхати там. Він продовжив навчання в Коледжі Харкорт, де він проходив курси з фізики і вперше пройшов формальну підготовку з математики.

Згодом він прибув до Англії, де став приватним викладачем математики, відвідував учнів, у яких він викладав, а також викладав у кав'ярні Лондона. Незабаром Муавр став відомий як талановитий математик, однак через те що він іноземець, не мав жодних шансів на кафедру в англійському навчальному закладі. Релігійна дискримінація змінилася національною.

Незадовго до його приїзду вийшла книга Ньютона «Математичні начала натуральної філософії» у трьох томах. Вона так захопила Муавра, що він розібрав її по листах і постійно носив з собою чергову порцію для читання, щоб не втрачати часу при переїздах від одного учня до іншого.

Хронологія наукової діяльності

- 1692: познайомився з Галлея, а через нього – з Ньютоном. Незабаром вони стали близькими друзями. Ньютон надзвичайно високо цінував Муавра. Якщо вірити пліткам тієї пори, Ньютон випроваджували відвідувачів, мучив йому дрібними справами математичного характеру, з допомогою наступної фрази: «Ідіть до де Муавру, він розбирається в цьому краще за мене». Муавр також постійно допомагав Ньютону у виданні та редагуванні праць (особливо «Оптики»).

- 1695: Опубліковано першу працю Муавра з аналізу «Метод флюксій».
- 1697: Муавр обраний членом Лондонського королівського суспільства.
- 1707: Відкрив формулу Муавра для зведення в ступінь (і вилучення коренів) комплексних чисел, заданих у тригонометричній формі.
- 1710: Бере участь у комісії з розбору дискусії Ньютона з Лейбніцем.
- 1718: Публікує свою головну працю з теорії ймовірностей: «*The Doctrine of Chance: A method of calculating the probabilities of events in play*». Книга викликала великий інтерес і мала попит у виданнях.
- 1722: Публікує формулу Муавра.
- 1724: Публікує ймовірно-статистичне дослідження «*Annuities on lives*».
- 1730: Муавр повертається до аналізу і публікує працю «*Miscellanea Analytica*», де вперше з'являється «формула Стірлінга».

За легендою, Муавр точно передбачив день своєї смерті. В літньому віці одного разу виявив, що тривалість його сну зростає на 15 хвилин в день. Склавши арифметичну прогресію, він визначив дату, коли вона досягла б 24 годин – 27 листопада 1754 року. В цей день він і помер.

Список використаних джерел:

1. Архів історії математики MacTutor – «Abraham de Moivre». URL: <http://www-history.mcs.st-andrews.ac.uk>
2. Математика XVII столетия // История математики / Под редакцией А.П. Юшкевича, в трёх томах. – М.: Наука, 1970. – Т. II.
3. Математика XVIII столетия // История математики / Под редакцией А.П. Юшкевича, в трёх томах. – М.: Наука, 1972. – Т. III.